

Gebruik de Toolkit
tijdens de
middelbare school

Planning

Toolkit

Studeren & Autis
Gein Gespr

Blijf in gesprek

Energie-
management

Socia
Interact

Middelbare school

Tips voor decanen &
docenten

© juni 2017 - Jacqueline van Laar

info@schakelom.nl

www.schakelom.nl

COLOFON

BELANGRIJKE NOOT VOOR DE LEZER

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op een andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de maker.

DISCLAIMER

De maker van de toolkit heeft gestreefd informatie te verschaffen die de meest voorkomende situaties onder de aandacht brengt. Het gaat dan om situaties waar jonge mensen met autisme tegen aan kunnen lopen tijdens het studeren.

De maker garandeert niet de volledigheid van de informatie. De toolkit en de informatie is bedoeld om onderwerpen bespreekbaar te maken. Uiteraard verschilt iedere situatie in de praktijk. De maker wijst iedere aansprakelijkheid af voor schade als gevolg van onjuiste of ontbrekende informatie in deze toolkit.

De gebruiker is verantwoordelijk voor het controleren en toepassen van de bruikbaarheid van de informatie.

INHOUDSOPGAVE

BLIJF IN GESPREK! Tips voor decanen en docenten van middelbare scholen.....	4
Initiatief ontwikkelen bij leerlingen	4
Kaarten tijdens de gesprekken gebruiken.....	4
Oogcontact.....	5
Als het goed gaat.....	5
Als het niet goed gaat	5
Handvatten voor decanen en docenten	6
Hieronder vind je de onderwerpen met bijbehorende gesprekskaarten.	6

BLIJF IN GESPREK! TIPS VOOR DECANEN EN DOCENTEN VAN MIDDELBARE SCHOLEN

Behalve dat de kaarten gebruikt worden als voorbereiding op studeren, kunnen de kaarten ook heel goed gebruikt worden tijdens de schoolloopbaan van de leerlingen met autisme. Veel kaarten zullen ook situaties schetsen die zich ook op de middelbare school voor kunnen doen. Het is zeer behulpzaam om inzicht te krijgen in het autistisch denken van de leerlingen.

INITIATIEF ONTWIKKELEN BIJ LEERLINGEN

Misschien heb je als decaan of mentor regelmatig gesprekken met leerlingen met autisme om de voortgang te monitoren en de struikelblokken tijdig in beeld te krijgen.

Je kunt de leerlingen vragen zich voor te bereiden op de gesprekken door middel van de kaarten en aan te geven welke onderwerpen ze willen bespreken.

Dit is een mooie training naar studeren. Tijdens de studie wordt er van de studenten heel wat zelfstandigheid verwacht. Zo ook dat zij hun vragen kunnen stellen aan de docenten en decanen. Bij studeren wordt er van de studenten verwacht initiatief te nemen naar mentoren, decanen en studie adviseurs. Hoe eerder zij zich dit eigen maken des te makkelijker het is tijdens de studie.

KAARTEN TIJDENS DE GESPREKKEN GEBRUIKEN

Maak de selectie van de kaarten die ook passen bij de schoolsituatie.

Door de kaarten te tonen en te gebruiken als gespreksonderwerp lijkt het een gespreksonderwerp wat erbij hoort. Sommige leerlingen voelen zich persoonlijk aangevallen als je naar bepaalde zaken vraagt. Het is per persoon verschillend. Ik heb eens de opmerking gekregen van een student: "Door jouw vraag krijg ik het idee dat jij denkt dat ik het niet kan." Het gebruik van de kaarten maakt het een neutraler en objectiever gespreksonderwerp. Bovendien kan de achterkant van de kaart met de mogelijke antwoorden de leerling enorm helpen om zijn/haar gedachten te verwoorden.

OOGCONTACT

Veel mensen met autisme vinden oogcontact maken lastig of kost hen veel energie.

Als de kaart het onderwerp van gesprek is, dan geef je de leerling de gelegenheid om je niet aan te kijken. De leerling zal naar de kaart blijven kijken. De leerling geeft dan al zijn/haar energie aan het item wat besproken wordt. Het blijven kijken naar de kaart helpt de leerling ook om zijn/haar aandacht bij het onderwerp te houden. Het helpt om de concentratie vast te houden.

ALS HET GOED GAAT

Ook als de leerling vertelt dat het goed gaat, wil het niet zeggen dat het op alle fronten even goed gaat. Vooral bij leerlingen met autisme is het noodzakelijk om door te vragen wat zij onder hun antwoord verstaan. Het kan zomaar zijn dat het 'goed' alleen slaat op het halen van een deadline of het gaan naar alle lessen of het op tijd komen.

Als de leerling tevreden is over het verloop, is het goed om het gesprek met behulp van de kaarten verder te voeren. Je kunt vertellen dat je met deze kaarten wilt werken om de leerling en zijn/haar autisme beter te willen leren kennen. Het is goed om als het goed gaat de band met de leerling op te bouwen en te verstevigen. Door jouw vragen leren de leerlingen jou ook beter kennen en dat is voor het opbouwen van vertrouwen essentieel.

Als je op deze manier al veel van je leerlingen leert begrijpen, is het makkelijker om afgestemde adviezen en tips te geven als het een keer niet goed loopt.

Het wordt voor de leerling ook makkelijker om de stap naar jou te nemen.

ALS HET NIET GOED GAAT

Als het niet goed gaat dan slaan sommige leerlingen met autisme dicht. Zij vinden het dan nog moeilijker om hun gedachten en gevoelens te verwoorden.

Het zal nog al eens voorkomen dat leerlingen te laat hulp komen vragen omdat zij het gevoel hebben dat zij het zelf moeten oplossen. Bovendien hebben ze vaak de gedachten dat zij het niet snappen en de rest van de leerlingen wel. Ze voelen zich dan gefrustreerd en snappen niet hoe dit kan.

Doordat zij 'hulp vragen' dan een lange tijd voor zich uit schuiven, wil het nog wel eens voorkomen dat zij je dan niet kunnen vertellen wat er aan de hand is.

Voor hen is alles chaos. Ja dan is het woord 'alles' wel verrijkend.

Door op dit soort momenten een selectie van de kaarten te maken en die te bespreken, ontrafel je de chaos en krijg je de antwoorden. Op deze manier help je de leerlingen weer woorden te vinden voor wat zij ervaren. Jij krijgt steeds meer zicht op welke terreinen het niet loopt. Zo kun je jouw hulp weer adequaat inzetten.

HANDVATTEN VOOR DECANEN EN DOCENTEN

De docenten krijgen inzicht welke situaties voor leerlingen met autisme lastig kunnen zijn. Zij hebben met de kaarten handvatten in handen om hun gesprekken met deze leerlingen te voeren. Met de inzichten kunnen er adequate aanpassingen aangebracht worden.

HIERONDER VIND JE DE ONDERWERPEN MET BIJBEHORENDE GESPREKSKAARTEN

Activiteiten buiten studie:	E19, S16, S17
Colleges:	P01, S19, E18
Digitale informatie:	P10, P11, S14
Faciliteiten/extra hulp:	P08, P14, S01, S07, S08, S09, S10, S11, S13, S18, S20
Groepswerk:	E02, E03, E04, E05, E06, E07, E12, E14, E15, E20
Inspannen-ontspannen:	E06, E11, E12, E13, E17
Inleveren & inschrijven:	E09, E10
Locaties:	E01, E18, P02, P03, P04, P07, Start04
Middelbare schooltijd:	Start01, Start 02, Start03, Start04, Start05
Regels studie:	E09, E10, P09, P16, P20
Start:	P14, S06
Stress:	E02, E03, E04, E05, E08, E14, E15, E16, P08
Tijden:	E18, P05, P06, P12, P13
Verzorging:	E20, P13
Wonen:	P09, P17, P18